

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18 tredje ledd. Tillatelsen med senere endringer er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 12. Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per **24. mars xx.xxx** 2023 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis Forsvarsbygg ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må Forsvarsbygg i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Forsvarsbygg bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal Forsvarsbygg sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Nøkkeldata

Bedrift	Forsvarsbygg
Postadresse for bedriften	Postboks 405 Sentrum, 0103 Oslo
Org. nummer (bedrift)	975 950 662
Næringskode og bransje	84.220 Forsvar
Kategori for virksomheten ¹ / Type virksomhet	Forsvar. Skyte- og øvingsfelt.
Beliggenhet/gateadresse	Sikveland og Jolifjell SØF
Kommune og fylke	Gjesdal kommune, Rogaland fylke
Lokalisering av virksomheten	UTM sone 32, øst: 322531.52, nord: 6510948.99

Forurensningsmyndighetens referanser

Tillatelsesnummer: 1987.0051.T	Anleggsnummer: 1122.0011.01	
Tillatelse første gang gitt: 19.06.1987	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: 24.03xx.xx .2023	Tillatelse sist endret:
Harald Sørby seksjonsleder	Roar Gammelsæter seniorrådgiver	

¹ Jf. forskrift om begrenning av forurensning av 06.01.2004 nr. 931 (forurensningsforskriften) kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt og beskrivelse av endring
<u>1</u>	<u>24.03.2023</u>	<u>Hele tillatelsen er revidert.</u>

1 Tillatelsens ramme

1.1 Rammer for virksomheten

Tillatelsen omfatter forurensende virksomhet fra militær aktivitet og sivil aktivitet på Forsvarets anlegg i Sikveland og Jolifjell skyte- og øvingsfelt. Forsvaret har tillatelse til å bruke ammunisjon for lette våpen (inkl. 12,7 mm rifle) og rekylfri kanon med øvingsammunisjon i skyte- og øvingsfeltet.

Skyte- og øvingsfeltet kan benyttes inntil 60 dager per år.

Øvelser skal ikke finne sted i sommerperioden 15. mai til 15. august.

Det kan gjennomføres øvelser/skyting på natt (kl 23-07) i inntil 10 netter per år.

1.2 Unntaksbestemmelser

Når Regjeringen eller Forsvarsledelsen har besluttet styrkeoppbygning med hjemmel i gjeldende Beredskapssystem for Forsvarssektoren², og hvor styrkeoppbygningen nødvendiggjør overtredelse av bestemmelsene i denne tillatelsen til forurensende virksomhet, punkt 6.1 og 6.2 om støy, trer bestemmelsene ut av kraft så lenge beredskapssituasjonen vedvarer. Forurensningsmyndighetene varsles omgående.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 7. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 7.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

² Fastsatt med hjemmel i FOR-2015-04-10-348, jf. LOV-1950-12-15-7-§18 og LOV-1814-05-17-§3

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter Forsvarsbygg å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 til 7 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået som minimum medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal Forsvarsbygg sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal kunne dokumenteres.

2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare

Dersom det oppstår fare for økt forurensning, plikter Forsvarsbygg så langt det er mulig uten urimelige kostnader å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Forsvarsbygg skal så snart som mulig informere forurensningsmyndigheten om forhold som kan føre til vesentlig økt forurensning eller forurensningsfare. Akutt forurensning skal varsles iht. pkt 9.4.

2.6 Internkontroll

Forsvarsbygg plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at Forsvarsbygg overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Forsvarsbygg plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Forsvarsbygg plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 9.1.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

Virksomheten skal ikke ha punktutslipp til vann.

³ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

3.2 Krav til vannkvalitet

Virksomheten skal for skytebanene tilstrebe en reduksjon av metallutlekking (bly, kobber, antimon og sink) til resipienter gjennom tiltak, bruk, vedlikehold og drift av banene ved bruk av interne rutiner og prosedyrer.

Forsvarsbygg skal ha en oversikt over forurensning i overflatevann i skytefeltet og over hvilke resipienter som mottar forurensning fra de ulike skytebanene. Jfr. pkt 8.3.

For prøvepunktene som representerer avrenning ut av skyte- og øvingsfeltet, skal ikke miljøkvalitetsstandard (årlig gjennomsnitt, AA-EQS) for ferskvann overskrides for bly, kobber og sink. For antimon skal ikke grenseverdien i drikkevannsforskriften overskrides. Det skal være et måle- og overvåkingsprogram på plass som kontrollerer at dette kravet overholdes.

Beredskap og akutt forurensning er beskrevet under vilkår i punkt 9.

4 Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Forsvarsbygg plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann.

Forsvarsbygg plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn og grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

Forsvarsbygg skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på virksomhetens område og forurensede sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriftens kapittel 2⁴, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven.

Tiltak i forurensede sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriftens kapittel 22⁵.

⁴Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider

⁵Jf. forurensningsforskriftens kapittel 22 om mudring og dumping i sjø og vassdrag

Gravearbeid knyttet til normalt vedlikehold og drift av skytebaner er tillatt i forurenset grunn uten søknad, forutsatt at arbeidene skjer i henhold til interne rutiner som sikrer at tiltaket ikke medfører nevneverdig forurensning og økt spredning av forurensning under eller etter tiltaket.

Alt arbeid skal gjennomføres iht. rutiner og fysiske tiltak som minimaliserer spredning av metaller.

Forsvarsbygg har tillatelse til å gjenbruke forurensete masser i konstruksjoner internt på skytebanene som et alternativ til nye rene masser, uten søknad. Massene skal fortrinnsvis brukes på samme bane massene ble tatt fra.

Mellomlagring av forurensete masser er tillatt innenfor området omfattet av tillatelsen. Formålet med mellomlageret er å oppbevare forurensete masser fra skytebanene f.eks. ved utskiftning av massene fra kulefang, i påvente av behandling på stedet eller transport til mottak. Oversikt over mengde masser som mellomlagres skal inngå i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll. Masser som skal kjøres til deponi kan mellomlagres i opptil 2 år, og masser som skal gjenbrukes kan mellomlagres i 5 år.

5 Kjemikalier

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal Forsvarsbygg dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.7 om internkontroll.

6 Støy

Forsvarsbygg skal ha to kart angående støy for sin virksomhet. Det ene, støysonekartet, skal vise støyutbredelsen i røde og gule soner, jf. T-1442/2016 kap. 2.2.1, og sendes kommunen og forurensningsmyndigheten. Det andre kartet skal vise støy som følge av aktivitetene i skyte- og øvingsfeltet, der grenseverdiene i tillatelsens tabell 1 er markert, og sendes forurensningsmyndigheten. Kartene skal holdes oppdatert.

6.1 Hovedkrav

Støygrensene gjelder all støy fra Forsvarsbyggs virksomhet, inkludert intern transport på området samt lossing/lasting av materiell. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra området er likevel ikke omfattet av grensene.

Forsvarets aktivitet i Sikveland og Jolifjell skyte- og øvingsfelt skal tilfredsstillende følge følgende hovedkriterier for utendørs støy, gitt i tabell 1.

Tabell 1: Utendørs støygrenser for total støybelastning og fra aktivitet på natt. Lydnivåene er innfallende lydtryknivå, beregningshøyde 4 meter. Støygrensene gjelder ved nærmeste bebyggelse med støyømfintlig bruksformål⁶.

Kilde	Ekvivalent støynivå		Maksimalt støynivå om natten ¹	
	Målestørrelse	Nivå	Målestørrelse	Nivå
Lette våpen	L_{Rden}	55 dB	$L_{p,AF,max}$	70 dB
Tunge våpen, detonasjoner			L_{CE}	85 dB
Militære kjøretøy			$L_{p,AF,max}$	70 dB

¹Følgende restriksjoner gjelder ift. nattaktivitet (2300-0700): Støyende aktivitet om natten skal i utgangspunktet unngås. Grenseverdiene satt for natt kan overskrides inntil 10 netter per år.

Støygrensene i tabell 1 gjelder ikke for fritidsbolig på gnr. 34/1, ca. 500 meter øst for Fosslivatnet, som er innenfor skytefeltets grenser.

Behov for nattskyting skal varsles særskilt.

For ny bebyggelse gjelder Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging, T-1442/2016.

6.2 Perioder med krav om redusert støy

For helligdager⁷ skal det være redusert støy ved bygninger med støyømfintlig bruksformål⁶.

Støynivået skal i periodene med redusert støy overholde grenseverdiene i tabell 2. Kravene i tabell 2 kan fravikes 10 søndager pr. år. Disse dagene skal varsles særskilt

Tabell 2: Grenseverdi for høyeste ekvivalente støynivå, målt med midlingstid på 30 minutter, i perioder med redusert støy. Maksimalt støynivå ($L_{p,AF,max}$) skal ikke overstige grensene gitt her med mer enn 10 dB. Grenseverdiene satt for helligdager kan overskrides inntil 10 søndager per år. Behov for skyting på søndager skal varsles særskilt.

Støynivå	Dag (kl.07-19.00)	Kveld (kl.19.00-23.00)	Natt (kl.23.00-07.00)
$L_{p,Aeq,30\ min}$	50 dB	45 dB	45 dB
$L_{p,AF,max}$	60 dB	55 dB	55 dB

Perioder med redusert aktivitet I følgende perioder skal det være redusert aktivitet i feltet:

⁶ Bebyggelse med støyømfintlig bruksformål er definert som boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, skoler og barnehager. Skoler og barnehager har ingen nattkrav.

⁷ Lov om helligdager og helligdagsfred, LOV-1995-02-24-12-§2.

- Vanlige søndager
- Påske, f.o.m. lørdag før palmesøndag t.o.m. 2. påskedag
- 17. mai
- Kristi himmelfartsdag
- Pinsehelg, f.o.m. pinseaften t.o.m. 2. pinsedag
- Jul, f.o.m. 24. desember t.o.m. 1. januar

I disse periodene skal det ikke forekomme skyting på natt (kl 23 – 07) eller skyteaktivitet med tunge våpen eller sprengninger.

Aktiviteten skal til enhver tid holdes innenfor støygrenser fastsatt av forurensningsmyndighetene.

7 Avfall

7.1 Generelle krav

Forsvarsbygg plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Forsvarsbygg plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder gjenvinning, skjer i overensstemmelse med regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven.⁸ Avfallsbesitter må, på vanlig måte, avklare om forurensede masser mm er farlig avfall etter avfallsforskriften. Masse fra innskuddsområder i for eksempel kulefang klassifiseres ofte som farlig avfall.

Innholdet av skadelige stoffer i avfallet skal begrenses mest mulig.

Farlig avfall kan ikke fortynnes med den virkning at det blir regnet som ordinært avfall. Ulike typer farlig avfall kan ikke sammenblandes hvis dette kan medføre fare for forurensning eller skape problemer for den videre håndteringen av avfallet. Farlig avfall kan heller ikke blandes sammen med annet avfall, med mindre det letter den videre behandlingen av det farlige avfallet og dette gir en miljømessig minst like god løsning.

Skytefeltet skal ha rutiner for innsamling av tomhylser og årlig rydding av blindgjengere og metallskrap.

Det er ikke tillatt å brenne avfall med mindre særskilt tillatelse fra Miljødirektoratet er gitt. Ammunisjonskomponenter som av sikkerhetsmessige årsaker ikke kan leveres som avfall, eller som skal brukes til opplæring eller øvelse, tillates brent eller destruert. Brenning av krutt skal foregå på en miljømessig forsvarlig måte, og avrenning til resipient skal ikke finne sted.

Masser som skal kjøres til deponi kan mellomlagres i opptil 2 år, se punkt 5 ovenfor.

Farlig avfall som lagres i påvente av levering/henting, skal være merket slik at avfallet kan identifiseres, og skal sikres slik at lagringen ikke medfører avrenning til grunnen, overflatevann

⁸ Se blant annet avfallsforskriften av 1.6.2004 nr. 930 og kapittel 18 i forurensningsforskriften av 1.6.2004 nr. 931.

eller avløpsnett. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensede stoffer til luft når relevant. Lageret skal dessuten være sikret mot adgang for uvedkommende.

Forsvarsbygg skal utarbeide en avfallsplan hvor foranstående krav legges til grunn.

8 Utslippskontroll og rapportering til forurensningsmyndigheten

8.1 Kartlegging av utslipp

Forsvarsbygg plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Forsvarsbygg skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 8.3).

Forsvarsbygg skal også kartlegge virksomhetens bidrag til støy, jf. punkt 6.

8.2 Overholdelse av støyvilkår

For å tilfredsstillere hovedkravene til støy gitt i punkt 7, skal Forsvarsbygg holde oversikt over støyende aktiviteter som dimensjonerer utbredelsen av ekvivalentnivået fra skytefeltet, samt eventuell nattaktivitet (mellom kl. 23 og 07) som overskrider maksimalnivågrensene.

Antall netter hvor det forekommer aktivitet på, skal dokumenteres på følgende steder:

- Baner/områder som bidrar til at støynivået ved nærmeste bolig overskrider grensene gitt i punkt 7.

Dokumentasjon på overholdelse av støyvilkår skal normalt basere seg på støyberegninger iht. Nordtest-metoden⁹, der gjennomført aktivitet sammenlignes med beregningsgrunnlaget til støyberegningene.

Overholdelse av hovedkravene på ekvivalente støynivåer kan alternativt dokumenteres ved å regne om beregningsgrunnlaget til antall dager med aktivitet per år. Antall dager som det forekommer aktivitet på, skal dokumenteres på følgende steder:

- Baner/områder som er hovedbidragsyter til ekvivalentnivået ved nærmeste bolig og dermed kritisk for at grensene gitt i 6.1 overholdes.

8.3 Måleprogram for vann

Forsvarsbygg skal gjennomføre overvåking av utslipp til vann.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

⁹ 2002 Nordtest method. Shooting ranges. Prediction of noise. NT ACOU 099. 2nd ed.

- Komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- Andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til Forsvarsbygges egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Måleprogrammet skal inngå i Forsvarsbyggs dokumenterte internkontroll.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal i måleprogrammet inngå en vurdering av hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

Overvåkingsdata skal registreres i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innen 1. mars året etter at undersøkelsen er gjennomført. Data rapporteres på Vannmiljø's importformat. Importmal og oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk finnes på <http://vannmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8.4 Kvalitetssikring av målingene

Forsvarsbygg er ansvarlig for at måleutstyr, metoder og gjennomføring av målingene er forsvarlig kvalitetssikret blant annet ved å:

- Utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Forsvarsbygg kan benytte andre metoder enn norsk eller internasjonal standard dersom særlige hensyn tilsier det. Forsvarsbygg må i tilfelle dokumentere at særlige hensyn foreligger og at den valgte metoden gir representative tall for virksomhetens faktiske utslipp.
- Bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når volumstrømsmåling, prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten dersom slik tjenesteyter finnes.
- Delta i sammenlignende laboratorieprøving (SLP) og/eller jevnlig verifisere analyser med et eksternt, akkreditert laboratorium for de parameterne som er regulert gjennom presise grenseverdier, når Forsvarsbygg selv analyserer.
- Jevnlig vurdere om plassering av prøvetakingspunkter, valg av prøvetakingsmetoder og -frekvenser gir representative prøver. Denne vurderingen skal utføres av fagkyndig tredjepart.
- Jevnlig utføre kontroll og kalibrering av måleutstyr.

8.5 Rapportering til forurensningsmyndigheten

Forsvarsbygg skal innen 1. mars hvert år rapportere miljødata og eventuelle avvik for foregående år via www.altinn.no. Miljødata omfatter blant annet produksjonsmengder, avfallsmengder, energiforbruk og resultater fra utslippskontroll. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til Forsvarsbyggs egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.1 og 4.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise, og eventuelt strengere, grenser.

9 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1 Miljørisikoanalyse

Forsvarsbygg skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Forsvarsbygg skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle hendelser som kan føre til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Risikoanalysen skal ta hensyn til ekstremvær, flom etc. og fremtidige klimaendringer.

Forsvarsbygg skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

9.2 Forebyggende tiltak

Med grunnlag i miljørisikoanalysen skal Forsvarsbygg, så langt det er mulig uten urimelige kostnader, iverksette de tiltak som er nødvendige for å redusere miljørisikoen til et akseptabelt nivå. Dette gjelder både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak. Forsvarsbygg skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3 Beredskap

Dersom de forebyggende tiltakene ikke har redusert miljørisikoen til et akseptabelt nivå, må Forsvarsbygg utarbeide en beredskapsplan med utgangspunkt i miljørisikoanalysen i 9.1.

Beredskapsplanen skal som et minimum beskrive den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personlig utstyr og angi innsatsplaner for dimensjonerende scenarier. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

Der det etableres beredskap mot akutt forurensning, skal beredskapen øves minimum en gang per år.

Beredskapsplanen skal holdes oppdatert og kunne fremvises ved behov.

9.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Forsvarsbygg skal også så snart som mulig underrette forurensningsmyndigheten i slike tilfeller.

10 Undersøkelser og utredninger

10.1 Undersøkelse av sangaktivitet og hekkeområde for hubro

Forsvarsbygg skal gjennomføre kartlegging av sangaktivitet innenfor områder hvor det er observert hubro eller hvor det tidligere har vært observert sportegn forenlig med hekkeområde for hubro. Det skal bekreftes/avkreftes forekomst av aktive hekkeplasser, og evt. ungekull.

Kartleggingen skal være gjennomført innen 1. september 2024.

11 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til forurensningsmyndigheten.

Forurensningsmyndigheten kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Forurensningsmyndigheten kan pålegge eieren eller brukeren å stille ytterligere garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til forurensningsmyndigheten i god tid før start er planlagt.

12 Tilsyn

Forsvarsbygg plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Vedlegg 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 14.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

Dekloran pluss (syn og anti isomere former)	DP (syn-DP, anti DP)
1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE

4-heptylfenoler (forgrenet og rettkjedet)	4-HPbl
4-tert-pentylfenol	4-t-PP
4-tert-butylfenol	4-t-BP
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonsyre (PFOS), inkl. salter av PFOS og relaterte forbindelser	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS), inkl salter av PFHxS og relaterte forbindelser	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluorobutansulfonsyre (PFBS), inkl. salter av PFBS og relaterte forbindelser	PFBS, PFBS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Perfluorheksansyre	PFHxA
2,3,3,3-tetrafluoro-2-(heptafluoropropoksy)propionsyre	HFPO-DA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Ftalater

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Benzylbutylftalat	BBP
Dibutylftalat	DBP
Diisobutylftalat	DIBP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dodekametylsykloheksasiloksan	D6
Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Organiske UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350
3-benzylidene-1,7,7-trimethylbicyclo[2.2.1]heptan-2-one	3-BC